

Robert Duncan Luce

"You have carried a branch of tomorrow into the room. Its fragrance awakened me." - Robert Duncan

Západočeská Univerzita V Plzni
Katedra Kybernetiky
Semestrální práce - HKUI

Michael Gulyj
1. semestr
6. února 2021

1 Životopis

1.1 Kariéra

Robert Duncan Luce byl známý americký sociolog a matematik, který se proslavil především svým výzkumem v oboru matematické psychologie. Někteří dokonce tvrdí, že se jedná o nejvýznamnějšího matematického psychologa dvacátého století. Narodil se 16. května 1925 ve městě Scranton v Pensylvánii a zemřel 11. srpna 2012, kdy mu bylo 87 let. Duncan studoval na MIT (Massachusetts Institute of Technology), kde v roce 1945 získal bakalářský titul v oboru leteckého inženýrství a následně v roce 1950 doktorský titul v oboru matematika.

Robert Duncan Luce vystřídal po dobu svého života velké množství akademických pozic. První 3 roky po získání doktorátu působil na MIT jako ředitel výzkumné laboratoře elektrotechniky, zvané the Group Network Laboratory. Následně přešel na Columbijskou univerzitu, kde byl v roce 1953 jmenován vedoucím ředitelem projektu behaviorálních modelů (the Behavioral Models Project). Jako odborný asistent zde současně vyučoval matematickou statistiku a sociologii. Během působení na Columbijské univerzitě spolupracoval s Howardem Raiffem, který byl známý jako vědec vlivného rozhodování. Spolu s Duncanem publikovali v roce 1957 knihu *Games and Decision: Introduction and Critical Survey*, jež odstartovala jejich kariéru v oblasti rozhodovací analýzy. I přestože to byla Duncanova prvotina, získala si velkou pozornost, neboť se jednalo o jednu z prvních knih rozebírající herní teorii.

Mezi lety 1957 a 1959 krátce přednášel sociální vztahy na Harvardské univerzitě a poté mezi lety 1959 a 1968 pracoval jako profesor psychologie na univerzitě v Pensylvánii. V roce 1963 vydává Luce spolu s Robertem R. Bushem a Eugene Galanerem knihu s názvem *Handbook of Mathematical Psychology*, která se skládá z jednadvaceti esejí, kde je rozebíráno matematické myšlení v 6 oblastech psychologie: psychofyzika vnímání, rozlišování a volba, stochastická teorie učení, matematické metody, psycholingvistika vnímání a sociální psychologie.

Po roce 1968 strávil R. D. Luce 3 roky v Institutu pro pokročilé studium v Princetonu. V roce 1972 byl jmenován profesorem sociálních věd na Irvinské univerzitě v Kalifornii, o čtyři roky později se vrátil na Harvardskou univerzitu. V roce 1988 definitivně opouští Harvard a směřuje zpátky do Irvinské univerzity, kde pokračuje ve své kariéře profesora kognitivních věd a

ředitele Irvinské výzkumné jednoty v matematicko behaviorálních vědách, kde zůstává do své smrti.

1.2 Vědecký přínos

Robert Duncan Luce investoval svůj čas do teorie pravděpodobnosti. V knize *Individual Choice Behavior: A Theoretical Analysis* zformuloval takzvaný Luceův axiom výběru (Luce's choice axiom). Tento axiom uvádí, že přítomnost nebo absence možností z určitého výběrového spektra by neměla ovlivnit pravděpodobnost výběru jedné položky před druhou. Výběru s takovými vlastnostmi říkáme, že má „nezávislost z irelevantních alternativ“ (independence from irrelevant alternatives). Přestože spadá výběrový axiom především do oblasti psychologie, zde se používá například k modelování racionálních rozhodovacích procesů, našel své uplatnění i v jiných oborech. V ekonomii slouží k modelování spotřebitelské tendence upřednostnit jednu značku před druhou. Také například McFadden na tento výběrový axiom odkazoval ve svém průkopovém teoretickém vývoji, za který dostal v roce 2000 Nobelovu cenu.

Ve stejné publikaci (*Individual Choice Behavior: A Theoretical Analysis*) Robert Duncan Luce představil graficko-teoretické modely v oblasti sociálních věd a zavedl pojem „clique“ pro kompletní podgraf v teorii grafů.

1.3 Ocenění

Během života obdržel Duncan mnoho ocenění a vyhrál velké množství cen za svoji přínosnou práci v oblasti psychologie. V roce 1954 byl jmenován členem Centra pro pokročilé studium behaviorálních věd, jež se stalo po příchodu Roberta Duncana Luce velmi prominentní. V roce 1963 byl zvolen do Společnosti experimentálních psychologů a o tři roky později do Americké akademie umění a věd. V roce 1970 obdržel ocenění za vynikající vědecký přínos od Americké psychologické asociace. Bezesporu nevyšší ocenění obdržel Luce v roce 2003, a to Národní vyznamenání za vědu. Pět let před smrtí mu byl univerzitou ve Waterloo udělen Čestný doktorát matematiky, což je nejvyšší možné univerzitní vyznamenání.

1.4 Zajímavosti

Robert Duncan Luce měl údajně ve srovnání s ostatními neuvěřitelně efektivní pracovní návyky. Kdykoliv mu byl zadán úkol s mezním termínem, vždy jej vypracoval s naprostou jistotou a předstihem. Jeho dlouholetý kolega Patrick Suppes dokonce tvrdí, že se Robertovi, co se týče spolehlivosti a efektivnosti, nemohl nikdo v branži rovnat.

V pozdějších letech byl Duncan zvláště dobrý ve vytváření nových specifických axiomů na základě teorie měření. Tyto axiomy poté aplikoval na skupinu lidí s neobvyklými rozhodovacími schopnostmi, jako například gemblery.

2 Zdroje:

<https://www.informs.org/Explore/History-of-O.R.-Excellence/Biographical-Profiles/Luce-R.-Duncan>

<https://www.psychologicalscience.org/observer/remembering-r-duncan-luce>

<http://www.scholarpedia.org/article/Luce>

<https://psychology.wikia.org/wiki/Robert-Duncan-Luce>